

עיבוד | פאנל מסגרות המשך (שעה וחצי)

מטרת הפעילות:

1. החניכות יחשבו\יקבלו החלטה האם הם רוצים לצאת למסגרות המשך
2. הבנת החשיבות של מסגרות ההמשך
3. החניכות יבינו כי יש להם יכולת השפעה על החברה

מהלך הפעילות:

1. סבב "מה נשמע?"

בו גם נסביר לחניכות ים בהתחלה על מה הפעולה של היום. נזכיר להם את הפאנל שהם השתתפו בו ונסביר להם שאנחנו הולכים להמשיך לדבר על נושא מסגרות ההמשך (10 דק')

2. מפריע לי ש... (7 דק')

מעמידים באמצע החדר כיסא ומבקשים מהחניכים לעלות עליו ולהגיד משהו שמפריע להם באופן כללי (למשל: מפריע לי שאנשים אוכלים ברעש) ולאט לאט נכון אותם לדבר על דברים שקשורים לחברה ולסביבה שלהם (למשל: מפריע לי שיש סגר ושכלום לא ברור בגלל הקורונה, מפריע לי שפחות משקיעים בחינוך בפריפריה, מפריע לי שלאף אחד לא אכפת שיש צבע אדום בדרום וכו').

3. דיון (7 דק')

- מדוע בחרתם להגיד דווקא את הדברים האלו?
- האם אתם חושבים שיש לכם יכולת לשנות או לשפר חלק מהדברים שאמרתם שמפריעים לכם?
- האם אתם חושבים שאתם משפיעים על משהו\מישהו בחברה?
- מה הייתם רוצים לשנות בחברה ואיך הייתם רוצים להשפיע?
- האם לדעתם בני נוער יכולים להשפיע על החברה?
- האם בני נוער יכולים להיות דמויות לחיקוי והערצה?

4. מתודה 2 (20 דק')

*אופציה א': נקריא לחניכות ים את הקטע "חדלו להתנדב" של צבי צמרת (נספח א').

לאחר מכן נקיים דיון:

- מה הכותב מנסה להסביר על התנדבות? מה הבעיה לדעתו?
- האם אתם מסכימים עם טענותיו של הכותב?
- האם אחרי שקראתם את הקטע אתם חושבים שהמשפט "שנת שירות מחזקת את החזקים והופכת את החלשים לחלשים יותר", נכון?

*אופציה ב': נראה לחניכות ים את הסרטון "כל ילד צריך גיבור"

<https://www.youtube.com/watch?v=QnEsuSXpfs4>

ולאחר מכן נקיים דיון:

- מה דעתכם על הסרטון?
- האם אתם מסכימים עם מה שהיא אומרת?
- האם פגשתם פעם בדמות שהייתה משמעותית עבורכם?
- האם אתם חושבים שביציאה לשנת שירות תהיה לכם אופציה להיות דמות משפיעה בצורה כזאת?

**הבחירה בין המתודות תלויה בכיוון שאתם.ן רוצות.ים לקחת את החניכות.ים ובדיון אותו תרצו ליצור איתם.

5. הפסקה (10 דק')

6. דיון+ תזכורת על מסגרות המשך- למה לי? (10 דק')

המדריך שואל-ת. מי זוכר מה ההבדל בין המסגרות השונות? שנת שירות/מכינה/מכינה חצי שנתית. מרעננים את זכרונם, אפשר גם להזכיר על המסגרות שהם פגשו- מכינת ארז (חצי שנתית, מכינת יפתח (שנתית), מעגל הקבוצות (שנת שירות), קדימה (שנת שירות)

נשאל את החניכות.ים -

מדוע כדאי או לא כדאי לצאת לשנת שירות/מכינה?

(את התשובות שלהם נכתוב על לוח\ בריסטול.)

7. מסכים\לא מסכים (15 דק')

סרגל הסכמה- בצד אחד של החדר יהיה שלט עליו כתוב "מסכים", בצד השני של החדר יהיה שלט עליו כתוב "לא מסכים". המדריך יקריא היגדים הקשורים ליציאה לשנת שירות ומכינה ועל החניכים יהיה לעמוד בין שני צידי החדר לפי מידת ההסכמה שלהם לגבי ההיגד. לאחר כל היגד המדריך ינהל דיון קצר.

ההיגדים:

- בשנת שירות ומכינה אני יכולה להכיר חברים חדשים
- שנת שירות\מכינה זה בזבוז של שנה מהחיים
- בשנת שירות\מכינה אני יכול להשפיע על אנשים
- שנת שירות\מכינה לא תעזור לי בכלום
- אני מעדיפה להתגייס לצבא בסוף כיתה י"ב ולא לדחות את השירות הצבאי שלי
- שנת שירות\מכינה זאת אפשרות להתנסות וללמוד דברים חדשים
- שנת שירות\מכינה פותחות דלתות בעתיד
- אני לא מאמין שיש לי מה לתת בשנת שירות\מכינה
- אני לא חושבת שאני צריכה לתרום למדינה מעבר לצבא- זה ממש מספיק
- אני מאמין שבשנת שירות\מכינה אני אוכל להתבגר ולגלות על עצמי דברים חדשים
- בזכות שנת שירות\מכינה אני אוכל להגיע מוכן יותר לצבא
- בשנת שירות\מכינה ההורים ואני נצטרך לשלם המון כסף

8. סיכום (5 דק')

בסיכום מומלץ שתספרו מדוע אתם החלטתם לצאת לשנת שירות שלכם. עוד אופציה- תבקשו מהמדריכים מהשנים הקודמות לצלם את עצמם בסרטון קצר שיעודד את החניכות. ים לבחור במסגרת המשך- מכינה או שנת שירות

9. פינה אישית (15 דק')

10. עזרים:

- להדפיס את הקטע של צבי צמרת- "חדלו להתנדב"

- מחשב

- מקרן

**המלצה נוספת- תלו בחדר הבוגרים לוח עם מידע על שנות שירות ומכינות שונות (אפשר ליצור ברוקדים עם קישור לאתר של המכינה/שנת השירות)- זה יעודד את החניכות. יפ להתעניין בנושא!

חדלו להתנדב- צבי צמרת

ביקורי הראשון בקריית שמונה, עם ההחלטה לעבור מירושלים אליה, היה לקראת אותו 17 במאי. את פני קידמה שדרת ספסלים עטורי כתובות צבע אדומות: "הצביעו _____ שהרי _____ נגד הקיבוצים". נימוקה המכריע של אותה מפלגה היה – "הצביעו למעננו- אנו נגד הקיבוצים". נימוק עיקרי, חזק, שניתן לתמצתו לכתובת בחירות בת כמה מילים. צריך להודות: גם תעמולה זו השפיעה. סיסמה שאינה נתפסת ע"י הקהל איננה הופכת לתעמולה. מאותם ימים חלפו כבר למעלה משנתיים. כתובות הצבע עדיין קיימות. הקריאה היא עדיין חרוטה. עדיין בולטת באדום על ספסלי פלסטיק כתומים. הקריאה עדיין זועקת.

היום אני תושב קריית שמונה. כמעט לכל דבר. עיר עם הרבה יופי, שונה מכל דימוי מקובל שלה, משפחתית מאוד, חמה מאוד, אנשיה (ולא פקידיה) קולטים היטב.

מערכת החינוך שלה- ברובה מעולה. הפעילות התרבותית מרובה ועוד ועוד. ומזווית הראייה המעורבת של איש קריית שמונה- שעדיין די זר וחדש בתוכה בכדי להיות "ניטרלי", מה יסוד כוחה של אותה תעמולה ארסית נגד הקיבוצים? מה לייעץ לידידים הרוצים בכנות לבטל את יסודותיה של אותה טינה אנטי קיבוצית המסתתרת בבסיס התעמולה המצוטטת? אבלית הפעם צד פחות מובלט: נזקה של ההתנדבות הקיבוצית בעיירות הפיתוח. בקריית שמונה כיום למעלה מארבע מאות מתנדבים חיצוניים וזמניים, המתנדבים הם מסוגים שונים: אנשי חו"ל מ"שירות לעם" ובני של"פ מבתי ספר במרכז הארץ, חיילות נח"ל, חיילות מחילות אחרים ו"סתם אזרחים": צעירים אנשי ארגונים וולונטרים ופנסיונרים, חברי תיאטרון שנסו זמנית מן הבוהמה ובנות דתיות מ"שרות לאומי". חברי גרעין "עודד" וקיבוצניקים רבים הבאים מידי יום או מידי ימים אחדים מקיבוצי הסביבה. הייתכן שאותם מתנדבים אינן עושים זאת בדרך הנכונה? לעניות דעתי שלוש הן בעיותיה העיקריות של קריית שמונה:

חוסר יציבות האוכלוסייה: לארבעה עשר אלף התושבים הנוכחיים "חטוטר" כבדה- כמעט מאה אלף איש עזבו את קריית שמונה משך שנות קיומה. דימוי עצמי נחות: לרבים מהתושבים הרגשת נחיתות גדולה יחסית לערים אחרות, למרכזים אחרים. האורות במרכז הארץ נוצצים יותר, עליונים יותר. מנטליות של תלות: עיר "מסורת" של תלות, של סעד של "שנור". תלות בנותנים בלמעלה, בסעד מן החוץ. הפעילות ההתנדבותית החיצונית והזמנית, עלולה "לתרום" לשלוש בעיותיה העיקריות של קריית שמונה: היא מוסיפה לתחושה של "תחנת רכבת", היא מסייעת לרגשי הנחיתות, היא מטפחת את מנטליות הסעד והתלות. לעניות דעתי, רצוי ביותר כי חברי קיבוצים, וכל אחד אחר לא יתנדבו לעבודה בעיירות הפיתוח, אלא, יעבדו בתוכן תקופת חיים משמעותית בתמורה מלאה.

עדיף בעיני כי הטובים ישולבו בכל הרמות במערכות העבודה הרגילות.. רק אם יתנו דוגמא אישית אחרת ויבליטו את העובדה כי אינם "עושי טובה" בעבודתם, תצמחנה עיירות הפיתוח. והיה אם בכל אופן תמשכנה ההתנדבויות יש לשנן היטב כי רצויות רק פעילויות ממושכות (הנמשכות כמה שנים) תכננות. אפשרויות רק יוזמות המסייעות להעביר את השרביט לאנשי המקום ולטפח בהם מעורבות ואחריות. אם נמשיך התנדבות ראוי לנו ללמוד על דרך ההתנדבות הנכונה מכמה הלכות צדקה על פיהן נהגו אבותינו במשך הדורות: רצויה התנדבות אנונימית, רק לא פילנתרופית ראוותנית, רק לא התנדבויות גאוותניות ומשפילות. להתנדבות מתבקש שילוב עם חינוך לעבודה. רצויה תמיכה המצטרפת לתביעה ונשיאה עצמית בנטל. רק לא התנדבות של מותרות, רק לא התנדבות המזרימה כספים ופעילויות של שובע.

רצויה התנדבות המחפשת כל הזמן את הדרך להתבטלותה, לחיסולה. רצון טוב כידוע, יכול להזיק. כוונות טובות, כבר אמרו, עלולות להוליך אל הגהנום.

עכשיו דרושה מחשבה עמוקה יותר. עכשיו, יותר מאי פעם, דרוש ביטול המסגרות הישנות. עצתי לידידים: חידלו להתנדב!
חפשו דרכים לעבודה בתמורה. ולמצער- חישבו על התנדבות אחרת: נסרת, מחנכת, צנועה ושואפת כל הזמן
להתבטלותה.